

Strålsäkerhetsmyndigheten

Swedish Radiation Safety Authority

Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet

kn.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande

Datum: 2026-03-27

Diariennr: SSM2025-7343

Dokumentnr: SSM2025-7343-9

Handläggare: Patrik Borg

Telefon: 08-799 41 77

Fud-program 2025

Strålsäkerhetsmyndighetens ställningstagande

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) föreslår att regeringen beslutar att reaktorinnehavarna genom Svensk Kärnbränslehantering AB:s (SKB) redovisning av Fud-program 2025 (Program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall och använt kärnbränsle) har fullgjort sina skyldigheter enligt 12 § lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet (kärntekniklagen).

SSM föreslår att regeringen ställer som villkor att SKB inför Fud-program 2028 ska samråda med myndigheten om det fortsatta arbetet avseende slutförvaret för långlivat låg- och medelaktivt avfall och att SKB inom ramen för samrådet redovisar 1) planerade åtgärder avseende fortsatt teknikutvecklingsarbete, 2) strategi och kriterier för det kommande lokaliseringsarbetet samt 3) fortsatt arbete med att ta fram acceptanskriterier för det långlivade avfallet.

SSM föreslår vidare att regeringen uppmanar reaktorinnehavarna och SKB att beakta de bedömningar och synpunkter som i övrigt förs fram i myndighetens granskningsrapport.

Strålsäkerhetsmyndighetens bedömning

Uppfyllelse av 12 § kärntekniklagen

Enligt 12 § kärntekniklagen ska den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnkraftsreaktor i samråd med övriga reaktorinnehavare upprätta eller låta upprätta ett program för den allsidiga forsknings- och utvecklingsverksamhet och de övriga åtgärder som behövs för säker hantering av kärnavfall och använt kärnbränsle samt säker avveckling och rivning av kärntekniska anläggningar.

SKB har på uppdrag av reaktorinnehavarna upprättat Fud-program 2025 och lämnat det till myndigheten i enlighet med 25 § förordningen (1984:14) om kärnteknisk verksamhet (kärnteknikförordningen).

SSM har enligt 26 § kärnteknikförordningen genomfört en granskning och utvärdering av programmet i fråga om

1. planerad forsknings- och utvecklingsverksamhet,
2. redovisade forskningsresultat,
3. alternativa hanterings- och förvaringsmetoder, och
4. de åtgärder som avses bli vidtagna.

Regeringen ställde i beslut över Fud-program 2022 (dnr KN2023/02735, M2023/01977) följande villkor för den fortsatta forsknings- och utvecklingsverksamheten:

- Inför framtagande av kommande program för forskning, utveckling och demonstration av metoder för hantering och slutförvaring av kärnavfall, Fud-program 2025, ska SKB inhämta synpunkter från Strålsäkerhetsmyndigheten på hur den fortsatta forskningen och teknikutvecklingen för de av regeringen tillståndsgivna verksamheterna ska redovisas.
- Redovisningen av Fud-programmet ska även fortsättningsvis omfatta en redovisning av planerade åtgärder för informationsbevarande.
- Reaktorinnehavarna och SKB ska noga överväga de övriga delarna av yttrandena som Strålsäkerhetsmyndigheten och Kärnavfallsrådet lämnat vid granskningen av Fud-program 2022.

Fud-program 2025 omfattar kärnkraftsindustrins hantering och slutförvaring av kärnavfall och använt kärnbränsle samt avveckling av kärntekniska anläggningar. SKB:s redovisning avser därmed både verksamheter och anläggningar som har tillstånd och står under myndighetens tillsyn, och sådana som är under konceptutveckling och lokalisering.

Myndigheten har tagit fram en granskningsrapport som innefattar detaljerade bedömningar av redovisningen i Fud-program 2025. SSM:s övergripande synpunkter på genomförandet av programmets olika delar redovisas i kapitel 2. Mer utförliga bedömningar avseende 26 § kärnteknikförordningens första och andra punkt framgår av kapitel 4 och 5 i granskningsrapporten. SSM:s synpunkter avseende redovisning av planerade åtgärder för informationsbevarande redovisas i avsnitt 5.14. SSM:s sammanfattande bedömningar avseende de åtgärder som SKB avser att vidta under den kommande Fud-perioden redovisas i granskningsrapportens huvudavsnitt.

SSM bedömer att SKB vid utarbetandet av Fud-program 2025 har uppfyllt villkoren i regeringens beslut över Fud-program 2022, liksom att SKB i allt väsentligt har beaktat de synpunkter som SSM och Kärnavfallsrådet fört fram i yttranden över Fud-program 2022.

SSM:s sammanfattande bedömning är att den redovisade forsknings- och utvecklingsverksamheten är tillräckligt allsidig och att de planerade åtgärderna för säker hantering av kärnavfall och använt kärnbränsle samt säker avveckling och rivning av kärntekniska anläggningar är tillräckligt ändamålsenliga för att uppfylla 10 § 3 och 4 samt 11 § kärntekniklagen. SSM bedömer därigenom att reaktorinnehavarna uppfyller 12 § kärntekniklagen.

Övriga synpunkter

SSM bedömer att redovisningen i Fud-program 2025 visar på en framdrift i arbetet med att utveckla och implementera lösningar för avveckling av kärnkraftreaktorerna och SKB:s kärntekniska anläggningar och slutligt omhändertagande av allt använt kärnbränsle och kärnavfall. SKB:s redovisning ger en tydlig överblick och förståelse för SKB:s och reaktorinnehavarnas övergripande planer som underlag för myndighetens bedömningar av

Fud-programmet och medger den öppenhet och insyn i SKB:s planer och program som lagstiftningen syftar till.

När det gäller den forskning, teknikutveckling och de övriga åtgärder som erfordras för att realisera slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt avfall konstaterar SSM att SKB:s redovisning behöver fördjupas i kommande Fud-program. Denna redovisning kommer utgöra en särskilt viktig grund för SSM:s bedömningar eftersom den rör ej tillståndsgiven verksamhet utanför ramen för myndighetstillsyn. SSM anser att det ur strålsäkerhetssynpunkt är viktigt att SKB strävar efter att slutförvara långlivat låg- och medelaktivt avfall från de sist avställda reaktorerna utan att detta avfall behöver mellanlagras. SSM ser ett behov av att SKB i Fud-program 2028 förtydligar och konkretiserar planerade åtgärder för att utveckla slutförvarets tekniska utformning och funktion. Vidare behöver SKB presentera det fortsatta arbetet med att ta fram lokaliseringskriterier och även redovisa en strategi för det kommande lokaliseringsarbetet. Vidare behöver SKB tillsammans med avfallsproducenterna konkretisera arbetet med att ta fram acceptanskriterier för det långlivade låg- och medelaktiva avfallet. SSM föreslår därför att regeringen ställer som villkor att SKB inför Fud-program 2028 ska samråda med myndigheten om hur fortsatt arbete avseende slutförvar för långlivat låg- och medelaktivt avfall ska göras.

Detta yttrande har generaldirektören Michael Knochenhauer beslutat. Utredaren Patrik Borg har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också tf. avdelningschefen Lisa Ranlöf, tf. enhetschefen Pasi Westerholm, enhetschefen Elisabeth Öster och verksamhetsjuristen Anna Rolf deltagit.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrifter.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Michael Knochenhauer

Patrik Borg

Bilagor

1. SSM:s rapport – granskning och utvärdering av Fud-program 2025, SSM2025-7343-8
2. Sammanställning av inkomna remissynpunkter på SKB:s redovisning i Fud-program 2025, SSM2025-7343-7

För kännedom med samtliga bilagor

1. Svensk Kärnbränslehantering AB
2. Barsebäck Kraft AB
3. Forsmark Kraftgrupp AB
4. OKG AB
5. Ringhals AB
6. Vattenfall AB